

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 76112 București 40, România

Telefon: (+40-1) 312 34 84; 335 62 09 Fax: (+40-1) 312 43 59; 335 62 09

Internet : <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.55D/2013

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURA JURISDICȚIONALĂ

Nr. 1250 / 02-04-2013

Domnului

Valeriu Ștefan ZGONEA
Președintele Camerei Deputaților

Parlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 491 din 10.04.2013

Potrivit art.31 alin.(4) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă comunicăm, alăturat, în copie, Decizia nr.163 din 12 martie 2013, definitivă și general obligatorie, prin care Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art.71 alin.(2) teza întâi din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale sunt constituționale în măsura în care se aplică judecătorilor Curții Constituționale care au exercitat această funcție, indiferent de data pensionării.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

Augustin ZEGREAN

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr.55D/2013

DECIZIA Nr.163
din 12 martie 2013

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.71 alin.(2) teza
întâi din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții
Constituționale

Augustin Zegrean	- președinte
Aspazia Cojocaru	- judecător
Acsinte Gaspar	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Ion Predescu	- judecător
Puskás Valentin Zoltán	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Benke Károly	- magistrat-asistent șef

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Antonia Constantin.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.71 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, excepție ridicată direct de Avocatul Poporului și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr.55D/2013.

La apelul nominal răspunde, pentru autorul excepției de neconstituționalitate, doamna consilier Ecaterina Mirea, cu împuternicire depusă la dosar.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului autorului excepției, care solicită admiterea acesteia, astfel cum a fost formulată.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de admitere a excepției de neconstituționalitate, apreciind că textul legal criticat este constituțional numai în măsura în care foștii judecători ai Curții Constituționale nu sunt excluși de la dreptul de a beneficia de pensie de serviciu dacă îndeplinesc condițiile de pensionare la un moment ulterior încheierii mandatului.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin adresa nr.502 din 21 ianuarie 2013, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.317 din 23 ianuarie 2013, în temeiul art.146 lit.d) teza a doua din Constituție și al art.32 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, **Avocatul Poporului a sesizat direct Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.71 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.**

În motivarea excepției de neconstituționalitate, se susține că textul de lege criticat prevede pentru acordarea pensiei de serviciu două condiții, și anume ca, pe de o parte, persoana în cauză „să fi avut un mandat de judecător al instanței constituționale”, iar, pe de altă parte, să fi îndeplinit condițiile de pensionare anterior sau în cursul exercitării mandatului de judecător. Se apreciază că expresia „recalcularea pensiilor anterior stabilite” ar trebui să vizeze și cazurile în care pensia de judecător al Curții Constituționale nu este pensia „inițial stabilită”, așadar, în procesul de recalculare, nu trebuie să se distingă în funcție de momentul stabilirii pensiei și nici în funcție de momentul în care persoana îndreptățită solicită recalcularea pensiei în plată.

Se consideră că textul legal criticat creează un tratament juridic discriminatoriu între persoane aflate în aceeași situație juridică – judecători ai Curții Constituționale-, întrucât exclude posibilitatea ca, „după o perioadă de la încetarea mandatului”, un judecător al Curții Constituționale să dobândească o pensie alta decât cea prevăzută de art.71 alin.(2) din Legea nr.47/1992 și „apoi solicită recalcularea dreptului său la pensie ca pensie de serviciu cuvenită unui judecător al Curții Constituționale”. Așadar, se apreciază că textul de lege criticat „poate fi constituțional în măsura în care nu exclude posibilitatea recalculării pensiei, indiferent de momentul stabilirii inițiale a acesteia, după o perioadă de timp de la încetarea mandatului de judecător al Curții Constituționale în condițiile în care persoana îndreptățită satisface cele două exigențe majore, respectiv să fi avut un mandat de judecător al instanței constituționale și existența unei pensii anterior stabilite, de un alt tip”.

În continuare, Avocatul Poporului concluzionează și consideră că „prevederile art.71 alin.(2) din Legea nr.47/1992 sunt constituționale în măsura în care se înțelege că data stabilirii/recalculării pensiei este ulterioară încetării mandatului de judecător al Curții Constituționale, indiferent de data concretă la care judecătorul Curții Constituționale solicită stabilirea sau recalcularea drepturilor de pensie prevăzute de acest text de lege, precum și de data acordării pensiei inițiale și de tipul acesteia”.

În consecință, Avocatul Poporului apreciază că „motivele invocate justifică solicitarea de a constata neconstituționalitatea art.71 alin.(2) din Legea nr.47/1992, republicată, în raport de dispozițiile art.16 din Constituție”.

Potrivit prevederilor art.30 alin.(1) și art.33 din Legea nr.47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se arată că pentru acordarea pensiei de serviciu prevăzute de art.71 alin.(2) din Legea

nr.47/1992 este necesară îndeplinirea funcției de judecător al Curții Constituționale la data pensionării. Prin urmare, dacă la data pensionării persoana nu îndeplinește această funcție, nu poate beneficia de pensie de serviciu. De aceea, prevederile legale criticate se aplică fără discriminare tuturor judecătorilor Curții Constituționale care îndeplinesc condițiile cerute de lege pentru acordarea pensiei.

Astfel, doar legiuitorul este acela care poate stabili, cu respectarea prevederilor Constituției, și o altă modalitate de calcul a pensiei judecătorilor Curții Constituționale, precum cea descrisă de Avocatul Poporului,

Se mai susține că, potrivit juderisprudenței Curții Constituționale, pensionarii se află, în raport cu data pensionării, în situații obiectiv diferite, astfel încât textul criticat, prevăzând că judecătorii Curții Constituționale trebuie să aibă această calitate la data pensionării, nu poate fi considerat ca fiind contrar principiului nediscriminării.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Potrivit dispozițiilor art.76 din Legea nr.47/1992, Curtea Constituțională a solicitat informații de la Casa Națională de Pensii Publice cu privire la modul în care aceasta interpretează și aplică dispozițiile art.71 alin.(2) teza întâi din Legea nr.47/1992 cu referire specială la judecătorii Curții Constituționale care au împlinit vârsta de pensionare după încetarea mandatului de judecător al Curții Constituționale.

Prin adresa înregistrată la Curtea Constituțională sub nr.432 din 31 ianuarie 2013, Casa Națională de Pensii Publice a arătat că, potrivit art.71 alin.(2) al Legii nr.47/1992, „au dreptul la pensie de serviciu persoanele care, la data pensionării, îndeplinesc cumulativ:

- condițiile de pensionare prevăzute de legea cadru care reglementează condițiile de pensionare prevăzute în sistemul public;
- calitatea de judecător al Curții Constituționale la data solicitării pensiei de serviciu.

Afirmațiile de mai sus sunt susținute de însuși textul articolului în discuție care reglementează printre altele și modul de calcul al pensiei de serviciu, respectiv <<80% din indemnizația lor brută lunară>>, care nu poate fi alta decât cea pe care o încasează în luna pensionării”.

În consecință, „acest articol se referă la acei judecători ai Curții Constituționale care sunt în activitate la data solicitării pensiei. Dacă legiuitorul ar fi dorit acordarea pensiei și în situația celor care și-au încetat mandatul, ar fi reglementat și baza de calcul care se utilizează la stabilirea pensiei.

Această ultimă categorie nemaivând statutul de judecător al Curții Constituționale nu mai beneficiază de indemnizația proprie brută lunară la care face trimitere teza întâi a art.71 alin.(2) din Legea nr.47/1992, republicată, și, în consecință, pensia de serviciu nu mai poate fi calculată”.

La răspunsul Casei Naționale de Pensii Publice au fost anexate adresa nr.36269/2009, transmisă acesteia de către Ministerul Justiției, prin care s-a arătat că „pentru a beneficia de pensia de serviciu trebuie ca solicitantul să aibă la data pensionării calitatea de judecător al Curții Constituționale (indiferent de vechimea în magistratură) și limita de vârstă stabilită de Legea nr.19/2000”, precum și adresa nr.7803/26 mai 2009, transmisă la solicitarea acesteia de către Curtea Constituțională – Cabinet secretar general în privința soluționării unei cereri de pensionare a domnului Ioan Muraru.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, informațiile comunicate de Casa Națională de Pensii Publice, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) teza a doua din Constituție, precum și ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10, 29 și 32 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum a fost formulat, îl constituie dispozițiile art.71 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.807 din 3 decembrie 2010. În realitate, critica de neconstituționalitate vizează numai art.71 alin.(2) teza întâi din Legea nr.47/1992, text introdus în Legea nr.47/1992 prin art.I pct.43 din Legea nr.232/2004 pentru modificarea și completarea Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.502 din 3 iunie 2004. Potrivit jurisprudenței sale, Curtea, prin prezenta decizie, urmează a se pronunța asupra acestui text de lege, care are următorul cuprins: „(2) *Judecătorii Curții Constituționale, la data pensionării sau recalculării pensiilor anterior stabilite, beneficiază de pensie de serviciu egală cu 80% din indemnizația lor brută lunară. [...]*”.

Autorul excepției susține că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art.16 privind egalitatea în drepturi.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele:

1. În realitate, Avocatul Poporului, pe calea unui control abstract de constituționalitate, nu urmărește constatarea neconstituționalității în ansamblu a dispozițiilor art.71 alin.(2) din Legea nr.47/1992, așa cum pare a rezulta din ultima frază a excepției formulate, ci solicită Curții Constituționale mai degrabă pronunțarea unei decizii sub rezervă de interpretare în sensul stabilirii înțelesului constituțional al textului de lege criticat și al excluderii din sfera de aplicare a legii a unui înțeles/interpretări neconstituționale.

2. Solicitarea Avocatului Poporului are în vedere faptul că textul în cauză este susceptibil de a fi interpretat în mod neconstituțional, fără a se indica, însă, o anumită practică administrativă sau judecătorească care ar fi achiesat unei interpretări neconstituționale. De aceea, pentru a lămuri această problemă, în temeiul art.76 din Legea nr.47/1992, au fost solicitate informații suplimentare de la Casa Națională de Pensii Publice în privința modului în care aceasta interpretează și aplică dispozițiile art.71 alin.(2) teza întâi din Legea nr.47/1992 cu referire specială la judecătorii Curții Constituționale care au împlinit vârsta de pensionare după încetarea mandatului de judecător al Curții Constituționale.

Potrivit practicii acesteia, textul criticat se referă numai la acei judecători ai Curții Constituționale care sunt în activitate la data solicitării pensiei, astfel încât judecătorii Curții Constituționale care au îndeplinit condițiile de pensionare după încetarea mandatului nu pot beneficia de pensie de serviciu.

Curtea reține că, în sensul celor susținute de Casa Națională de Pensii Publice, sunt și dispozițiile art.26 din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, și ale Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, referitoare la pensiile de serviciu și la acordarea indemnizațiilor pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1275/2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.979 din 3 noiembrie 2005. Potrivit acestui text legal, *„Beneficiază de pensie de serviciu în condițiile Legii nr.47/1992, republicată, persoanele care au calitatea de judecător al Curții Constituționale la data pensionării sau a recalculării pensiei, indiferent de vechimea în magistratură, numai dacă îndeplinesc condițiile pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă conform Legii nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare”*.

De altfel, și anterior apariției hotărârii Guvernului sus menționate, prin art.2 din normele de aplicare a prevederilor referitoare la stabilirea pensiilor de serviciu din

Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.263/2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.303 din 12 aprilie 2005, s-a prevăzut că *„Singura condiție pentru a beneficia de pensie de serviciu în condițiile Legii nr.47/1992, republicată, o reprezintă calitatea de judecător al Curții Constituționale la data pensionării sau recalculării pensiei, indiferent de vechimea în magistratură”*.

3. Așadar, Curtea constată că interpretarea pretins neconstituțională are o persistență în timp, fiind aplicată în mod continuu de autoritățile administrative cu competențe în domeniu după anul 2005.

În aceste condiții, se ridică problema dacă aspectele criticate sunt chestiuni care ar putea fi soluționate pe calea contenciosului administrativ, prin formularea unei plângeri potrivit art.7 alin.(1¹) din Legea nr.554/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1154 din 7 decembrie 2004, text în accepțiunea căruia *„În cazul actului administrativ normativ, plângerea prealabilă poate fi formulată oricând”*. De asemenea, potrivit art.11 alin.(4) din Legea nr.554/2004, *„actele administrative cu caracter normativ care se consideră a fi nelegale pot fi atacate oricând”*.

Raportat la această problemă, Curtea constată că o asemenea practică administrativă este obiectivarea conținutului normativ al legii (a se vedea, în acest sens, și Decizia Curții Constituționale nr.854 din 23 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.672 din 21 septembrie 2011), aceasta din urmă dând posibilitatea unei atari interpretări. Actul de reglementare secundară prin conținutul său nu excedează celui al legii, ci se încadrează în limitele ei. În aceste condiții, pe calea unei acțiuni în contencios administrativ nu s-ar ajunge la anularea actului administrativ cu caracter normativ, întrucât acesta reprezintă aplicarea uneia dintre interpretările ce se pot aduce conținutului normativ al legii.

Contestarea art.71 alin.(2) teza întâi din Legea nr.47/1992 la Curtea Constituțională sub aspectul interpretării ce se poate aduce textului în cauză este calea

necesară a fi urmată pentru a se elimina interpretările neconstituționale ale acestuia. Simpla contestare pe calea contenciosului administrativ a actului administrativ cu caracter normativ nu ar fi fost de natură să determine eliminarea acestuia din dreptul pozitiv, interpretarea pretins neconstituțională a legii fiind cea pe care se întemeiază o asemenea reglementare secundară.

Așadar, controlul constituționalității textului criticat în interpretarea dată de autoritățile administrative nu este de natură a încălca competența instanțelor judecătorești de control al legalității actelor administrative. **Instanțele de contencios administrativ nu au competența de a controla constituționalitatea hotărârii de guvern, ci doar legalitatea acesteia**, întrucât actul de reglementare secundară este dat în aplicarea legii, ea organizând executarea legilor [art.108 alin.(2) din Constituție]. În consecință, în aplicarea unei legi neconstituționale se poate adopta un act secundar legal, dar care este, în esență, neconstituțional. Doar constatând neconstituționalitatea legii sau a unei interpretări a acesteia, actul secundar își încetează efectele [a se vedea, *mutatis mutandis*, Decizia Curții Constituționale nr.414 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.291 din 4 mai 2010, prin care instanța constituțională a statuat *expressis verbis* că „lipsirea de temei constituțional a actelor normative primare are drept efect încetarea de drept a actelor subsecvente emise în temeiul acestora”].

Nu se poate susține nici că instanța constituțională ar încălca, printr-o decizie sub rezervă de interpretare, competența Înaltei Curți de Casație și Justiție de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, întrucât Curtea Constituțională nu alege aplicarea unei interpretări constituționale din două sau mai multe asemenea, ci va elimina interpretarea neconstituțională, interpretare pe care nici o instanță judecătorească nu o va mai aplica.

4. În aceste condiții, Curtea constată că din conținutul normativ al art.71 alin.(2) teza întâi din Legea nr.47/1992, reies următoarele aspecte:

- dacă judecătorul Curții Constituționale la data numirii sale deține calitatea de pensionar, pensia sa se va recalcula odată cu începerea mandatului său. În acest sens, legea este explicită, prevăzând recalcularea pensiilor anterior stabilite;

- dacă judecătorul Curții Constituționale îndeplinește condițiile de pensionare în cursul exercitării mandatului său, va beneficia direct de pensie de serviciu în înțelesul art.71 alin.(2) teza întâi din Legea nr.47/1992;

- dacă un fost judecător al Curții Constituționale îndeplinește condițiile de pensionare la un moment ulterior încheierii mandatului său, la data pensionării, va beneficia direct de pensie de serviciu în înțelesul art.71 alin.(2) teza întâi din Legea nr.47/1992.

Rezultă că în ultimele două cazuri nu este vorba de nici o obligație a autorităților publice competente să recalculeze o pensie anterior stabilită, ci textul de lege impune obligația acestora de a stabili, în mod direct, în persoana judecătorului Curții Constituționale, independent de existența unui mandat în curs sau încheiat, a unei pensii de serviciu.

5. Pe baza analizei textului de lege, rezultă că beneficiul pensiei de serviciu se acordă pentru **calitatea de judecător al Curții Constituționale**, indiferent de momentul pensionării persoanei care deține sau a deținut această calitate.

În aceste condiții, diferențierea făcută, printr-o interpretare care are în vedere numai momentul împlinirii vârstei de pensionare în timpul mandatului, creează o discriminare evidentă între persoane care se află în aceeași situație juridică.

Așadar, interpretarea dată textului de lege în sensul că un fost judecător al Curții Constituționale, dacă îndeplinește condițiile de pensionare la un moment ulterior încheierii mandatului său, nu va beneficia direct de pensie de serviciu în înțelesul art.71 alin.(2) teza întâi din Legea nr.47/1992 este neconstituțională, întrucât vizează aplicarea unui tratament juridic diferențiat unei persoane (fost judecător al Curții Constituționale) aflată într-o situație juridică identică cu o altă persoană (judecător în

funcție al Curții Constituționale). În aceste condiții, Curtea constată că o atare interpretare este contrară art.16 din Constituție și, excedând cadrului constituțional, urmează a fi exclusă de la aplicare.

6. În consecință, având în vedere faptul că textul de lege criticat permite o modalitate de interpretare conformă Constituției (a se vedea Decizia nr.223 din 13 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.256 din 18 aprilie 2012), Curtea constată că art.71 alin.(2) teza întâi este constituțional în măsura în care se aplică judecătorilor Curții Constituționale care au exercitat această funcție, indiferent de data pensionării.

7. Curtea constată că, întrucât deciziile sale produc efecte numai pentru viitor, potrivit art.147 alin.(4) din Constituție, cele stabilite prin prezenta decizie, referitor la judecătorii Curții Constituționale care au îndeplinit condițiile de pensionare sau au solicitat acordarea pensiei de serviciu la un moment ulterior încetării funcției, urmează a se aplica de către Casa Națională de Pensii Publice, prin casele județene de pensii și casele sectoriale de pensii, numai de la data publicării deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României, Partea I; totodată, instanțele judecătorești vor aplica prezenta decizie numai în cauzele pendinte la momentul publicării acesteia, cauze în care respectivele dispoziții sunt aplicabile, precum și în cauzele în care, eventual, a fost invocată excepția de neconstituționalitate până la data sus-menționată, în această ultimă ipoteză decizia pronunțată de Curtea Constituțională constituind temei al revizuirii.

8. În fine, Curtea reține că puterea de lucru judecat ce însoțește deciziile Curții Constituționale se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acestea. Astfel, atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor Curții Constituționale sunt general obligatorii, potrivit dispozițiilor art.147 alin.(4) din Constituție, și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, al art.1-3, al art.11 alin.(1) lit.A.d), ale art.29 și art.32 din Legea nr.47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

Decide:

Constată că dispozițiile art.71 alin.(2) teza întâi din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, care fac obiectul excepției de neconstituționalitate ridicate direct de Avocatul Poporului, sunt constituționale în măsura în care se aplică judecătorilor Curții Constituționale care au exercitat această funcție, indiferent de data pensionării.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 12 martie 2013.

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE,
Augustin Zegrean

MAGISTRAT-ASISTENT ȘEF,

Benke Károly

